TRABZON VE YÖRESİNDE *KEMENÇE*

İR

Giriş

ısın ı ş k ısın ı ğ ğ

ı ş ı

ı ı ı

[illegible] ğız ı [illegible]
[illegible] şıkı *y->c-*
ki ğişik ğrı[9].

y->-c- ki ğişmiK ıkıvıK ıg ız[illegible]ıng ın
ki *caşyş, cery cıly* ıl *cürökü cut-*
colu cönöl-[illegible]n ıh ıdır[10].

[illegible] *y-*[illegible] şıkı ğıkı
ağızı ıkK ıkın ğıkı ğı[illegible] ınıkı
[illegible] ş[illegible] ı, *c-* [illegible] şkın ır *cemek*[illegible] şi
[illegible] ı," *cemek/cimek* [illegible] ı [illegible] ğıkı
[illegible] ğıkı *cır-*[illegible] ıy ıkın ıkın *coruk*
[illegible] şıkı ıl *cuul*[illegible] ıgın[illegible]n ısıb ğ'
cer [illegible] şın *gul hakkını yiyenin ahirette ceri yok , cırık*[illegible]
[illegible] ır ıkA *cılga* [illegible] ıkı ğın[illegible]
[illegible] *cemiş*[illegible]
[illegible] ş) *cıy-*[illegible] ığ[illegible]n *cıgıl-/cıhıl-/cıkıl-*[illegible] ıkı-
) *cıl*[illegible] ı) *cılan*[illegible] ıh *cırt-*[illegible] ıy ...

[illegible] ğız ıdı ıhıkıg ınınO
[illegible] *iklik > ığlığ > yiğliğ > cığlığ > cili / cilili*[1] [illegible]n ğın
[illegible] ğişk [illegible] ıka *kemençe*[illegible]
[illegible] ğü ıkın ır

[illegible] *kıyak, gıçak, gırçak, giççak, giççik, gijjak,*
[illegible]n şK ıg ıkı *kıyak*[illegible] ıhın ıd ır[12].

[illegible] ğın ınınıd ıkın
[illegible] [illegible] *giccık*[illegible]h ıd
[illegible] ıd ır[13].

[illegible] ıky ıkg ıh ıkı
[illegible]n *giccıklar*[14][illegible] ıka ğ[illegible]n

---

9 [illegible] ğız ıkG *Kuman Türkçesi Sözlüğü Codex Cumanicus'un Türkçe Sözlük Dizini*, [illegible]K ığıA

10 [illegible]M *Bugünkü Kıpçak Türkçesi*[illegible]

11 *cililik*[illegible]m *cilik*[illegible]n *-lik* [illegible] ık ışın ıdır

12 [illegible]

13 i[illegible] ıg ıh ı," *Türkler*[illegible]

14 6i şk[illegible]

şk ğ ı ı ı

kemençe

kemi / keme

[illegible] *keme* [illegible]
[illegible] ığımıza ştırılan *keme; kemeyi*
[illegible] *kemeye* [illegible] *kemeden* [illegible] *kemelere* [illegible]
[illegible] şağa ığın şsın
[illegible] şünün şü

[illegible] *keme* [illegible] ğü
[illegible] ığın [illegible] şılan -
çe [illegible] ış [illegible] ıdır. *kemeçe* [illegible] ıda ğız
a ştırılan ı s ıa ıdığı ımıştır şirkeyi
[illegible] ığın ğıyın *-n-* [illegible] şın ıdır[2].
[illegible] *kemeçe* [illegible] ş ız ğuşluk ım ıştır. ı
ın *Dîvânü Lügati't-Türk*'[illegible] ığa *kömiçe*
/ kümiçe [illegible] *kimünçe* [illegible][8] edilen ır[9]. [illegible]
[illegible] *kemîçe* [illegible] ılan ı[θ] [illegible] ıkılın
[illegible] ır *kemençe* [illegible] ılık
[illegible] ıdır.

[illegible] ıl ığıntısın ımıştır
[illegible] ığı[illegible]

[illegible] *kemençe* [illegible] şıkıldığı ı, [illegible]
ıl ğı[illegible] ığın şın

---

[8] İbn Bîbî, *El Evamirü'l-Ala'iye Fi'l-Umuri'l Ala'iye (Selçuk-name) I*, [illegible] ığı[illegible] ız ıoğlu, *Kıpçaklar*, [illegible] *Bartın ve Yöresi Ağızları*, [illegible] şıklık ın ımlı[illegible] *Samsun 1988, s. 477-484;* [illegible] ğıza ın Kı[illegible] *Dördüncü Uluslar Arası Türk Dili Kurultayı*, [illegible] ığık ın *Trabzon ve Çevresi Uluslar Arası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu Bildirileri*, [illegible] ğı

[2] Eğe *-n-* [illegible] ğın ın şın ığ ın ış ın şı[illegible] ın

[8] *DLT*[illegible] *DLT*[illegible] *DLT*[illegible]

[9] [illegible] şıkın ış *kömünçeyi* ış [illegible] ın ğın şık[illegible] ın *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, [illegible]

[θ] [illegible] *Farsça-Türkçe Sözlük*, [illegible] Şı [illegible] İn

ıklık / yığlık, igil / yigil

cili, cilili

2. Kemençenin Coğrafyası:

3. Kemençenin Yapılışı

Gagauz Türkçesinin Sözlüğü

[illegible]

[illegible]

[illegible] *ardıç, ceviz, dut, erik, kiraz, karaağaç, dişbudak* [illegible] *armut, elma, kayın, kestane, selvi* [illegible]

[illegible] *balta* [illegible]

[illegible] *tekne*, [illegible] *rende* [illegible] *yontul* [illegible] *gövde, boyun* [illegible] *baş* [illegible] [6].

[illegible] *baş* [illegible] *burguluk*[7] [illegible]

[illegible] *burgu* [illegible] *kulak* [illegible]

[illegible] *sap*/ *boyun* [illegible]

---

[5] *Akşam* [illegible] *Karadeniz* [illegible]

[6] [illegible]

[7] [illegible] *tepe, kafa, cidali.*

kapak / göğüs kısm

yaracak

yarma bıçağı

dil

eşik

can direği

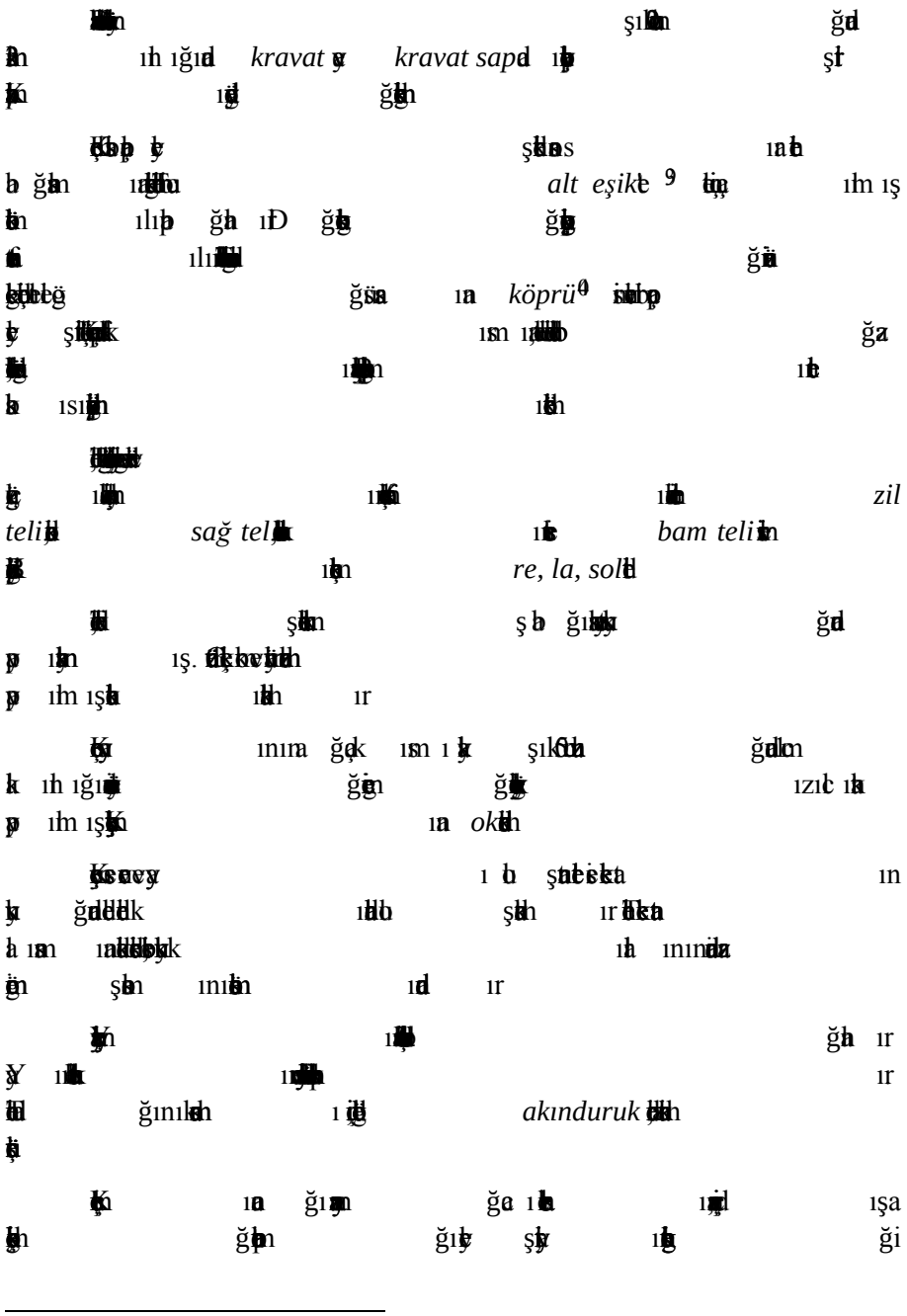

9 *alt köprü, kurbağacık, uzun eşek, kamış.*

0 *eşek, eşik.*

4. Kemençe Terimleri

alt köprü (n.) Kemençenin gövde üzerinde, tellerin altında bulunduğu kısım; ince bir ağaç parçasından yapılır.

başlık bk. *burguluk.*

boyunç (n.) *Burguluk*'la *tekne*'nin birleştiği kısım; genellikle gişeli olur.

burgu (n.) Kemençenin arka kısmında, tellerin bağlandığı yer; genellikle ceviz ağacından yapılır.

burgulukçu (n.) Kemençe için *burguluk* yapan usta.

can direği (n.) Gövdenin içinde, alt ve üst kapak arasında bulunan ince ağaç parçası; sesin yayılmasını sağlar.

cidalik bk. *burguluk.*

dilmek (f.) Ağacı istenen biçime getirmek için yontmak.

doruk (n.) Kemençenin üst kısmında, başlığın bulunduğu yer.

eğedemiri [illegible]

eşek *köprü.*

eşik *köprü.*

göğüs [illegible]

yaracak *yarma bıçağı* *dil*

gövde [illegible]

kafa *burguluk.*

kamış *alt köprü.*

kapak *göğus.*

kaş *köprünün*

kemençe [illegible] *Gövde, göğüs, kulak* *yay*

kemençeci [illegible]

kemençe yayı [illegible]

kıyak *bk. kemençe.*

köprü [illegible]

kravat [illegible]

kravat sap [illegible]

kulak *burgu.*

kurbağacık *alt köprü.*

ok *kemençe yayı.*

rende [illegible]

sakız ağacı *doruk.*

sap *boyun.*

tekne [illegible]

tepek *burguluk.*

uzun eşek *alt köprü.*

yaracak *yarma bıçağı.*

yarma bıçağı [illegible]

yay teli [illegible]

yontmak Þ

Sonuç: